

ІШТВАН І СВЯТИЙ

ІШТВАН І СВЯТИЙ

Стефан або Іштван І Святий - Нитранський князь (995-997), угорський надьфейдедем (з 997) і перший король Угорського королівства (з 1000/1001) з династії Арпадів. За християнізацію угорців був зарахований до лику святих. Вважається католиками і православними.

РОДИНА

Іштван був сином верховного князя угорців Гези і княгині Шарольт, спочатку носив ім'я тюркського походження Вайк (тобто «герой» або «лідер»). Продовжуючи ініціативи батька, він доклав багато зусиль для завершення оформлення в Угорщині речі об'єднання її держави.

Іштван був одружений на Гізелі Баварській; у них було троє дітей, в тому числі святий Емерік, але всі вони померли в молодості, ще за життя батька. Іштвану успадковував його племінник Петро Орсеоло.

ПРАВЛІННЯ

Після придушення заколоту іншого претендента на престол - Коппаня, Іштван I був коронований легатом папи римського Сильвестра II Астріком на Різдво 1 000, отримавши при цьому не тільки світську, але духовну владу. Пізніше Іштвану довелося придушувати заколот ще одного претендента - Дьюли, а також повстання «темних угорців» (1008).

Королю Іштвану був дарований титул апостолического короля з владою в 10 єпархіях, а також право вільного поширення віри і автономне управління церквою в Угорщині. Після коронації Іштван за допомогою латинських і грецьких священиків почав здійснювати християнізацію країни, звертаючи угорців в нову релігію. За допомогою християнізації Іштван остаточно інтегрував Угорщину в коло цивілізованих народів і завоював собі право вважатися після смерті її святим покровителем, тому він і був канонізований католицькою церквою.

Централізацію Угорщини Іштван I проводив за зразком імперії Каролінгів. Іштван ліквідував племінне поділ країни, створивши територіально-адміністративні округи - королівські комітати, на чолі яких стояли ішпани. Створений придворний рада отримував дорадчі функції. Перший король також провів вельми успішні фінансово-економічні реформи: було скасовано рабовласництво, поширене в угорців на ранніх періодах історії, в той же час представники феодално-закріпачених класів могли бути звільнені особисто королем, встановлювався фіксований податок у формі десятини, при цьому духовенство, князі, ішпани і воєначальники звільнялися від виплат, була розпочата карбування монет. При Іштваном були створені дві кодифікації законів: перша складалася з 35 статей, друга - з 20.

До 1028 року Іштван I підкорив угорському впливу весь Карпатський регіон, закріпивши приєднання нових територій відповідними договорами з Великим князем Київським Ярославом Мудрим і королем Польщі Болеславом I Хоробрим. Покликані феодалами німецькі лицарі короля Конрада II, спираючись на які протестували проти реформ Іштвана I язичників, в 1030 році виступили проти угорського короля, але їх вторгнення було відображено лояльною Іштвану армією.